

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 171/22

Luxemburg, 27 oktober 2022

Arrest van het Hof in zaak C-129/21 | Proximus (Openbare elektronische abonneelijsten)

De verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens dient redelijke maatregelen te nemen om exploitanten van internetzoekmachines op de hoogte te stellen van een verzoek tot gegevenswissing door de betrokkene

De verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens moet passende technische en organisatorische maatregelen treffen om de andere verwerkingsverantwoordelijken die hem deze gegevens hebben verstrekt of naar wie hij die gegevens heeft doorgestuurd, te informeren over het feit dat de betrokkene zijn toestemming heeft ingetrokken. Wanneer verschillende verwerkingsverantwoordelijken zich baseren op de eenmalige toestemming van de betrokkene, volstaat het dat de betrokkene zich wendt tot een van de verwerkingsverantwoordelijken om zijn toestemming in te trekken

Proximus, een aanbieder van telecommunicatiediensten in België, biedt ook telefoongidsen en telefooninlichtingendiensten aan. Die telefoongidsen bevatten de naam, het adres en het telefoonnummer van de abonnees van de verschillende aanbieders van telefoondiensten die voor het publiek beschikbaar zijn. De operatoren verstrekken deze contactgegevens aan Proximus, tenzij de abonnee de wens heeft geuit niet te worden vermeld in de telefoongidsen. Proximus zendt de contactgegevens die zij ontvangt ook door naar een andere aanbieder van telefoongidsen.

Telenet, een operator van telefoondiensten in België, stuurt de contactgegevens van zijn abonnees door naar aanbieders van telefoongidsen, waaronder Proximus. Een van die abonnees heeft Proximus verzocht om zijn contactgegevens niet op te nemen in de door haar uitgegeven telefoongidsen en evenmin in die uitgegeven door derden. Proximus heeft de status van deze abonnee gewijzigd, zodat zijn contactgegevens niet langer openbaar worden gemaakt.

Vervolgens heeft Proximus echter van Telenet een actualisering ontvangen waarin de gegevens van de betrokken abonnee niet als vertrouwelijk waren gemarkeerd. Proximus heeft die gegevens automatisch verwerkt en ze geregistreerd, zodat zij opnieuw in de telefoongidsen werden vermeld.

Op het herhaalde verzoek van de abonnee om zijn gegevens niet te vermelden heeft Proximus geantwoord dat zij de betrokken gegevens had verwijderd uit de telefoongidsen en contact had opgenomen met Google om de bijbehorende links naar de website van Proximus te wissen. Voorts heeft Proximus deze abonnee ervan in kennis gesteld dat zij zijn contactgegevens had doorgestuurd naar andere aanbieders van telefoongidsen en dat deze aanbieders via de maandelijkse actualiseringen op de hoogte waren gebracht van zijn verzoek.

Tezelfdertijd heeft de betrokken abonnee een klacht ingediend bij de Belgische gegevensbeschermingsautoriteit. De geschillenkamer van die gegevensbeschermingsautoriteit heeft Proximus corrigerende maatregelen en een

geldboete van 20 000 EUR wegens schending van een aantal bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming (hierna: „AVG”)¹ opgelegd.

Proximus heeft tegen deze beslissing hoger beroep ingesteld bij het hof van beroep te Brussel. Zij betoogt dat de toestemming van de abonnee niet vereist is om zijn persoonsgegevens te publiceren in telefoongidsen, maar dat abonnees zelf volgens een zogenoemd systeem van „opt-out” moeten verzoeken om niet te worden opgenomen in deze telefoongidsen. Wanneer een dergelijk verzoek ontbreekt, kan de betrokken abonnee in die gidsen worden opgenomen.

De gegevensbeschermingsautoriteit is een andere mening toegedaan en voert aan dat aanbieders van telefoongidsen volgens de richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie de „toestemming van de abonnees” in de zin van de AVG nodig hebben om hun persoonsgegevens te kunnen verwerken en doorzenden.²

Aangezien er geen specifieke regeling met betrekking tot de intrekking van de wilsuiting of die „toestemming” door een abonnee is uitgewerkt, heeft het hof van beroep te Brussel een aantal prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie voorgelegd.

In zijn arrest van vandaag bevestigt het Hof dat de toestemming van een naar behoren geïnformeerde abonnee noodzakelijk is om zijn persoonsgegevens te kunnen publiceren in een openbare telefoongids en dat de toestemming zich uitstrekt tot **elke latere verwerking** van de gegevens door derde ondernemingen die actief zijn op de markt voor openbare telefooninlichtingendiensten en telefoongidsen, op voorwaarde dat deze verwerkingen ditzelfde doel hebben.

Deze toestemming vereist een „vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige” wilsuiting van de betrokkene die de vorm aanneemt van een verklaring of „een ondubbelzinnige actieve handeling” waaruit blijkt dat hij de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens aanvaardt. Een dergelijke toestemming veronderstelt echter niet dat de betrokkene op het tijdstip waarop hij zijn toestemming geeft, noodzakelijkerwijs de identiteit kent van alle aanbieders van telefoongidsen die zijn persoonsgegevens zullen verwerken.

Het Hof brengt ook in herinnering dat abonnees **de gelegenheid moeten krijgen om hun persoonsgegevens te laten verwijderen uit telefoongidsen**. Het verzoek van een abonnee tot verwijdering van zijn persoonsgegevens kan worden beschouwd als een uitoefening van het recht op wissing van die gegevens in de zin van de AVG.³

Vervolgens bevestigt het Hof dat uit de algemene verplichtingen van de AVG voortvloeit dat een verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens, zoals Proximus, passende technische en organisatorische maatregelen moet treffen om de andere aanbieders van telefoongidsen aan wie hij dergelijke gegevens heeft verstrekt, op de hoogte te stellen van het feit dat de betrokkene zijn toestemming heeft ingetrokken. Tevens moet deze verwerkingsverantwoordelijke de operator van telefoondiensten die hem die persoonsgegevens heeft verstrekt op de hoogte brengen, zodat deze de lijst van persoonsgegevens aanpast die hij automatisch naar die aanbieders van telefoongidsen doorstuurt. Wanneer verschillende verwerkingsverantwoordelijken zich baseren op de eenmalige toestemming van de betrokkene om zijn persoonsgegevens voor hetzelfde doel te verwerken, zoals hier het geval is, hoeft deze zich namelijk slechts tot een van de verwerkingsverantwoordelijken te wenden om zijn toestemming in te trekken.

Tot slot oordeelt het Hof dat een verwerkingsverantwoordelijke als Proximus op grond van de AVG **redelijke**

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB 2016, L 119, blz. 1, met rectificatie in PB 2018, L 127, blz. 2).

² Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) (PB 2002, L 201, blz. 37), zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 (PB 2009, L 337, blz. 11).

³ Artikel 17 AVG.

maatregelen dient te nemen **om de exploitanten van zoekmachines op de hoogte te stellen** van het tot hem gerichte verzoek van een abonnee van een operator van telefoondiensten om zijn persoonsgegevens te wissen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

